

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

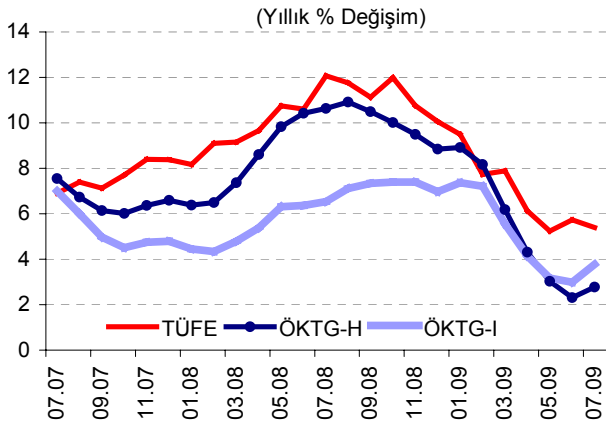
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ağustos 2009

ÖZET...

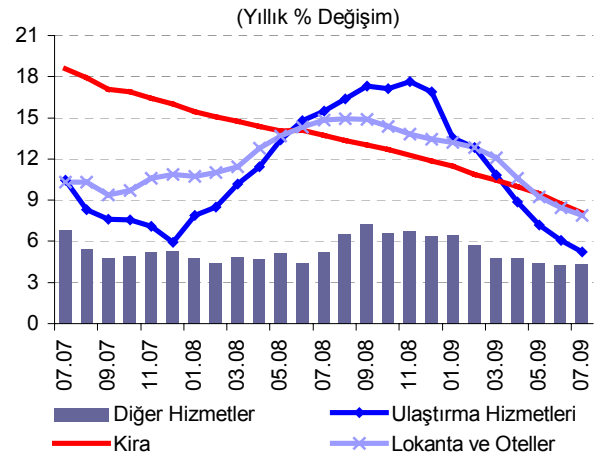
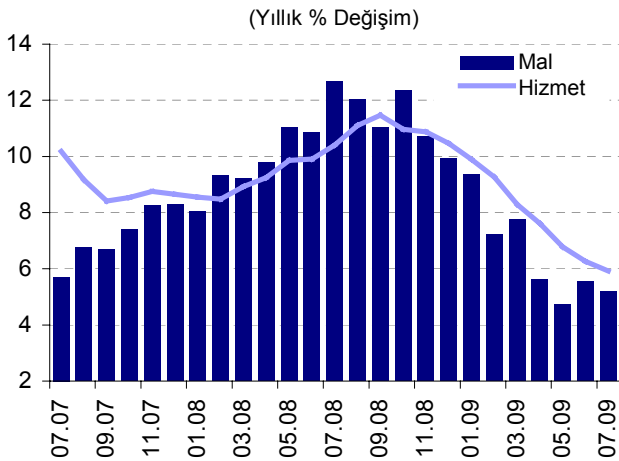
Temmuz ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,25 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon yüzde 5,39'a düşerken, temel (çekirdek) enflasyon göstergeleri yükselmiştir. Giyim sektöründe mevsimsel fiyat azalışlarının geçtiğimiz yıla kıyasla sınırlı kalması ve dayanıklı tüketim mallarındaki vergi indirimlerinin kısmen geri alınması, temel enflasyon göstergelerinin yükselmesinde belirleyici olmuştur. Nitekim, söz konusu etkilerden arındırıldığında yakın dönemde temel enflasyon göstergelerinin ana eğiliminin oldukça düşük düzeylerde seyrettiği görülmektedir. Bunun yanında, hizmet grubunun yıllık fiyat artış oranı da istikrarlı olarak gerilemeye devam etmektedir. Önümüzdeki aylarda baz etkisi nedeniyle enflasyonda sınırlı yükselişler görülebileceği düşünülse de, temel enflasyon göstergelerinin düşük düzeylerini koruyacağı tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Temmuz ayında tüketici fiyatları yüzde 0,25 oranında yükselmiştir. Yıllık enflasyon ise 0,34 puan gerileyerek yüzde 5,39 olmuştur. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı 0,47 puan artarak yüzde 2,78 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı da 0,80 puan yükselerek yüzde 3,78 olmuştur.

Temmuz ayında mal ve hizmet gruplarında fiyatlar sırasıyla yüzde 0,12 ve 0,61 oranlarında artmıştır. Böylece, yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 5,21'e, hizmet grubunda ise yüzde 5,92'ye düşmüştür.

Hizmet grubu yıllık fiyat artışındaki yavaşlama eğilimi Temmuz ayında da sürmüştür. Ulaştırma ve lokanta-otel hizmetlerinde yıllık enflasyon sırasıyla yüzde 5,23 ve 7,88'e gerilemiştir. Kiranın yıllık artışındaki istikrarlı gerileme devam etmiş, böylelikle, son bir yıllık dönemde kira yıllık enflasyonundaki gerileme 5,64 puana ulaşmıştır. Öte yandan, Temmuz ayında zorunlu trafik sigortası ile noter ücretlerinde yüksek oranlı artışlar gözlenmiştir.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

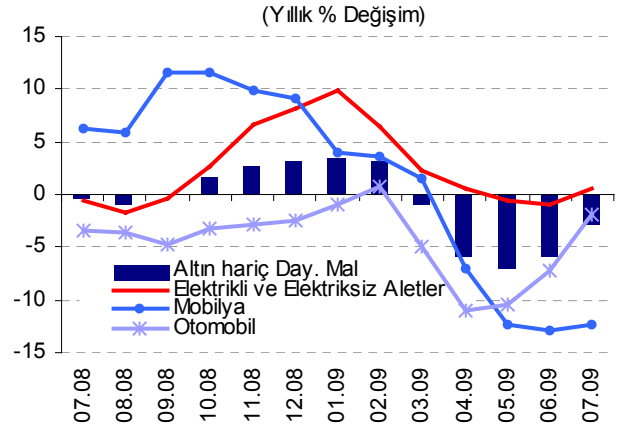
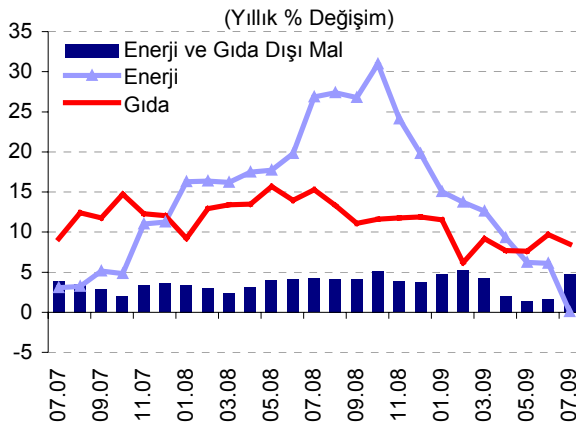

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ağustos 2009

Temmuz ayında akaryakıt fiyatları, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun başlattığı tavan fiyat uygulamasına ve gerileyen uluslararası fiyatlara bağlı olarak ay ortasına kadar düşüş göstermiş, sonrasında ise maktu ÖTV tutarı ve uluslararası fiyatlardaki artışlarla beraber yükselişe geçmiştir. Böylece, ay genelinde akaryakıt fiyatları yüzde 1,80 oranında azalmıştır. Bu azalışın yanı sıra, geçtiğimiz yıl elektrik tarifelerinde yapılan yüksek oranlı artışın oluşturduğu yüksek bazın ortadan kalkmasıyla, enerji grubu yıllık enflasyonu belirgin oranda gerileyerek yüzde 0,07 olmuştur.

Enerji ve gıda dışı mal grubunda yıllık enflasyon Temmuz ayında yüzde 4,79 seviyesine yükselmiştir. Bu gelişmede, Temmuz ayı Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti'nde de ifade edildiği gibi, vergi oranlarındaki değişimlerin etkisi belirleyici olmuştur. Tütün ürünlerindeki asgari maktu vergi tutarındaki düzenlemenin ve dayanıklı tüketim mallarındaki vergi indirimlerinin kısmen geri alınmasının Temmuz ayı enflasyonuna etkisi yaklaşık 0,7 puan olmuştur. Giyim grubunda ise, sezon indirimlerinin erkene alınmış olmasının da etkisiyle, fiyat indirimleri bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla daha düşük bir oranda gerçekleşmiştir.

Dayanıklı mal (altın hariç) grubu fiyatları Temmuz ayında, belirli ürün gruplarında vergi oranlarının kademeli olarak eski seviyesine çekilmesinin etkisiyle, beklentiler doğrultusunda yüzde 2,09 oranında artmıştır. Alt gruplar bazında, otomobil fiyatları yüzde 2,51 oranında, elektrikli ve elektriksiz aletler grubu fiyatları ise (temelde beyaz eşya fiyatlarındaki artışlarla) yüzde 2,58 oranında yükselmiştir. Vergi oranlarındaki değişimlerin dayanıklı mal grubu fiyatlarını Ekim ayında da artırıcı yönde etkileyeceği not edilmelidir.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Temmuz 2009	Temmuz 2008	Temmuz 2009	Temmuz 2008
TÜFE	0,25	0,58	5,39	12,06
1. Mallar	0,12	0,46	5,21	12,68
Enerji	-0,21	5,79	0,07	26,87
İşlenmemiş Gıda	-1,72	-0,26	20,57	3,75
İşlenmiş Gıda	0,33	0,96	-0,31	25,50
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,99	-2,05	4,79	4,20
Dayanıklı Mallar	1,66	-0,58	-0,78	2,24
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	2,09	-1,00	-2,87	-0,44
Yarı Dayanıklı Mallar	-1,50	0,94	1,86	15,91
Dayanıksız Mallar	0,90	0,39	9,50	13,10
2. Hizmetler	0,61	0,93	5,92	10,40
Kira	0,47	1,10	8,06	13,70
Lokanta ve Oteller	0,42	0,93	7,88	14,83
Ulaştırma Hizmetleri	0,70	1,52	5,23	15,49
Diğer Hizmetler	0,73	0,67	4,34	5,19

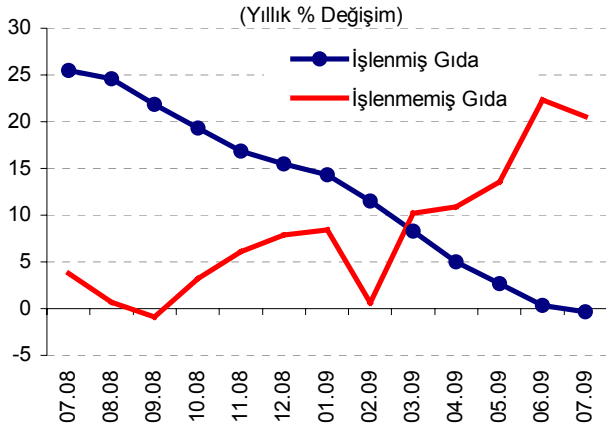
Kaynak: TÜİK, TCMB.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

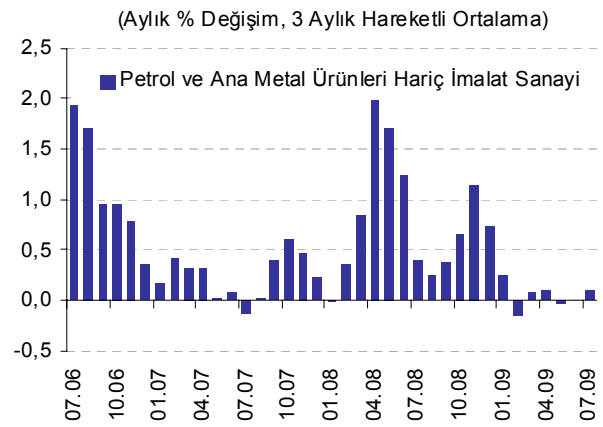
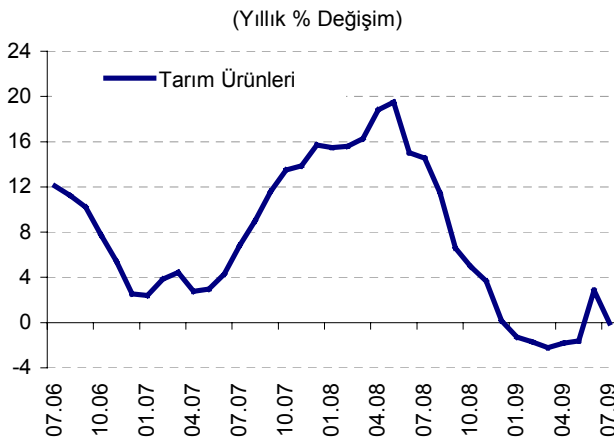
4 Ağustos 2009

Temmuz ayında işlenmemiş gıda fiyatları yüzde 1,72 oranında gerilemiştir. Bu gelişmede, meyve fiyatlarındaki yavaşlama etkili olmuştur. Böylelikle, işlenmemiş gıda yıllık enflasyonu 1,78 puan azalarak yüzde 20,57 olmuştur. İşlenmiş gıda grubu fiyatları ise aylık bazda yüzde 0,33 artarken, yıllık bazda yüzde 0,31 oranında (endeks tarihinde ilk kez) azalmıştır. Bu gelişmeler sonucunda, gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yıllık enflasyon yüzde 8,51'e gerilemiştir.

...ÜFE...

Temmuz ayında üretici fiyatları yüzde 0,71 oranında gerilemiş, yıllık enflasyon ise 1,89 puan düşerek yüzde -3,75 olmuştur. Tarım fiyatlarının aylık bazda yüzde 2,84 oranında gerilemesiyle, bu grupta fiyatlar bir önceki yılın aynı dönemindeki seviyeye gelmiştir. Temmuz ayında imalat sanayi fiyatları petrol imalatı fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak azalırken, grup yıllık enflasyonu yüzde -6,28 olmuştur. Petrol ve ana metal ürünleri hariç imalat sanayi fiyatlarının yakın dönem artış oranları ise yıl başından bu yana devam eden düşük seyrini korumuştur.

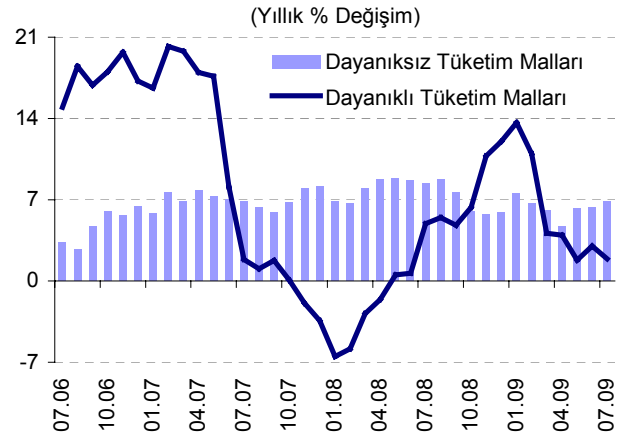
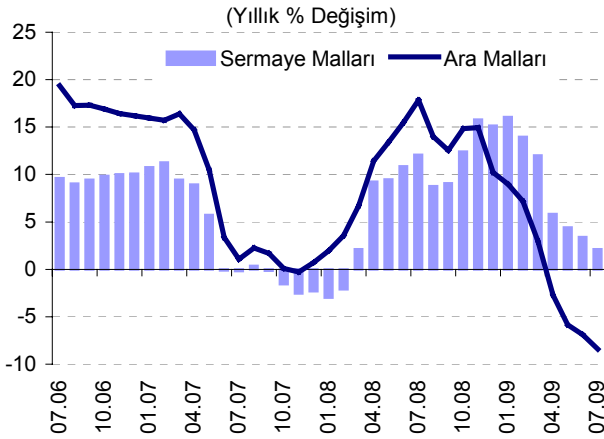
Temmuz ayında ara malları fiyatları demir ve çelik imalatı fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle gerilemiş ve bu grupta yıllık enflasyon 1,51 puan azalarak yüzde -8,41 olmuştur. Benzer şekilde, sermaye malları fiyatlarının yıllık artış oranı da makine ve teçhizat imalatı fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle 1,29 puan gerileyerek yüzde 2,11 olmuştur. Dayaniksız tüketim malları fiyatlarında şeker, unlu mamül ve tütün ürünleri imalatı fiyatlarından kaynaklanan bir artış gözlenirken, grup yıllık enflasyonu yüzde 6,82'ye yükselmiştir. Dayanıklı tüketim malları fiyatları ise mobilya imalatı fiyatlarındaki artışın etkisiyle bir önceki aya kıyasla yüzde 1,03 oranında yükselirken, grup yıllık enflasyonu 1,11 puan azalarak yüzde 1,91 olmuştur. Enerji grubu fiyatları ise rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle aylık bazda gerilemiş ve fiyatlar bir önceki yılın altındaki seyrini sürdürmüştür. Özetle, Temmuz ayında dayaniksız tüketim mali imalatı dışındaki tüm alt gruplarda yıllık bazda yavaşlama gözlenmiştir.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ağustos 2009

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Ağu.08	Eyl.08	Ekm.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Mar.09	Nis.09	May.09	Haz.09	Tem.09	Yıllık
Ara Malları Fiyatları	-2,58	-1,21	0,89	-0,57	-3,60	0,04	-0,02	0,21	-0,89	-1,24	0,54	-0,23	-8,41
Sermaye Malları Fiyatları	-2,54	0,04	2,48	2,33	0,20	1,23	-0,57	1,04	0,83	-1,75	-0,66	-0,42	2,11
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	1,52	-0,38	1,43	2,94	-0,80	-0,56	-1,47	-3,60	0,60	0,45	0,90	1,03	1,91
Dayanısız Tüketim Malları Fiyatları	0,45	1,07	0,28	0,61	0,31	0,40	0,81	0,29	0,75	1,19	0,06	0,40	6,82
Enerji Fiyatları	-6,19	-2,77	-0,03	-1,06	-12,18	-0,01	6,32	1,23	0,34	-3,31	3,51	-1,36	-15,53

Kaynak: TÜİK, TCMB.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ağustos 2009

...TABLOLAR

Temmuz Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,25	5,39	0,58	12,06
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,03	-0,64	8,51	0,44	15,28
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,58	10,89	18,76	0,06	6,87
Giyim ve Ayakkabı	7,22	-5,96	1,05	-8,00	2,54
Konut	18,63	0,33	5,84	5,34	21,84
Ev Eşyası	7,53	0,89	-1,76	0,98	7,01
Sağlık	2,50	0,05	4,09	0,10	-0,41
Ulaştırma	12,64	0,58	-3,17	-0,32	11,32
Haberleşme	4,60	0,17	3,34	0,91	1,05
Eğlence ve Kültür	2,54	2,56	10,22	0,43	2,23
Eğitim	2,47	0,93	4,95	0,86	7,02
Lokanta ve Oteller	5,47	0,42	7,88	0,93	14,83
Çeşitli Mal ve Hizmetler	3,79	0,89	11,62	0,92	11,87

Kaynak: TÜİK

Temmuz Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	-0,71	-3,75	1,25	18,41
Tarım	17,76	-2,84	-0,02	-0,04	14,54
Sanayi	82,24	-0,20	-4,56	1,54	19,33
Madencilik	2,20	3,57	3,01	6,24	34,57
İmalat	73,75	-0,38	-6,28	1,04	18,73
Elektrik, Gaz ve Su	6,29	0,72	11,82	6,83	22,90

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.